نطفۀ هریک از شما مدت چهل شبانه‌روز در رحم مادر جمع می‌شود

از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت است که: رسول الله صلی الله علیه وسلم که راستگوی تصدیق شده است به ما چنین فرمودند: «أَنَّ خَلْقَ أَحَدِكُمْ يُجْمَعُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَأَرْبَعِينَ لَيْلَةً، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَهُ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَهُ، ثُمَّ يُبْعَثُ إِلَيْهِ المَلَكُ، فَيُؤْذَنُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ، فَيَكْتُبُ: رِزْقَهُ وَأَجَلَهُ وَعَمَلَهُ وَشَقِيٌّ أَمْ سَعِيدٌ، ثُمَّ يَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الجَنَّةِ حَتَّى لاَ يَكُونُ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ إِلَّا ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُ النَّارَ، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ إِلَّا ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الكِتَابُ، فَيَعْمَلُ عَمَلَ أَهْلِ الجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا»: «نطفۀ هریک از شما مدت چهل شبانه‌روز در رحم مادر جمع می‌شود. سپس همانند آن، به شکل خون بسته (عَلَقه) در می‌آید. سپس همانند آن [مدت] به پاره گوشتی (مُضغه) تبدیل می‌شود. آنگاه فرشته فرستاده می‌شود و به نوشتن چهار چیز امر می‌شود: روزی‌اش و اجلش و عملش و اینکه خوشبخت است یا نگون‌بخت؛ سپس در آن روح دمیده می‌شود، پس یکی از شما عمل اهل بهشت را انجام می‌دهد تا آنکه بین او و آن جز یک گز نمی‌ماند، آنگاه تقدیر از او سبقت می‌گیرد و عمل اهل دوزخ را انجام می‌دهد و وارد آتش می‌شود؛ و یکی از شما عمل اهل دوزخ را انجام می‌دهد تا آنکه بین آن و او جز یک گز نمی‌ماند، پس تقدیر بر او سبقت می‌گیرد و عمل اهل بهشت را انجام می‌دهد و وارد آن می‌شود».

[صحیح است] [متفق علیه]

ابن مسعود رضی الله عنه می‌گوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم که در سخنش راستگوست و مصدوق است زیرا الله تعالی او را تصدیق نموده، فرمود: خلقت (نطفۀ) هریک از شما گردآوری می‌شود؛ به این صورت که وقتی مرد با همسرش همخوابی می‌کند، منی پراکندۀ او در شکم زن به مدت چهل روز به صورت نطفه می‌ماند، سپس به همان مدت به صورت عَلَقه می‌ماند که خونی است غلیظ و بسته؛ و این دومین چهل روز است، سپس تبدیل به مُضغه می‌شود یعنی تکه گوشتی به اندازه‌ای که جویده شود؛ و این سومین چهل روز است، سپس الله متعال، فرشته را به سوی او می‌فرستد و پس از پایان چهل روزِ سوم در آن روح می‌دمد؛ و آن فرشته به نوشتن چهار چیز امر می‌شود: روزی‌اش، یعنی مقدار نعمتی که در عمرش به دست می‌آورد؛ و اجلش یعنی مدت بقای او در دنیا، و عملش که چیست؟ و بدبخت یا خوشبخت شدنش. سپس پیامبر صلی الله علیه وسلم سوگند یاد می‌کند که کسی عمل اهل بهشت را انجام می‌دهد و اعمالش نیکوست - یعنی چنانکه مردم می‌بینند - و بر همین روند خواهد ماند تا جایی که میان او و بهشت جز یک گز فاصله نمی‌ماند؛ یعنی میان او و رسیدن به بهشت فاصله‌ای نیست مگر به اندازه‌ای که کسی تا جایی یک گز فاصله دارد؛ پس ناگهان تقدیر و آنچه برایش مقدر شده از او پیشی می‌گیرد، پس عمل اهل دوزخ را انجام می‌دهد و خاتمۀ کارش با آن می‌شود و درنتیجه وارد دوزخ می‌گردد؛ زیرا شرط پذیرش عمل آن است که بر انجام آن پایدار بماند و تغییر نکند. و شخصی دیگر اعمال اهل دوزخ را انجام می‌دهد تا آنکه به افتادن در دوزخ نزدیک می‌شود تا جایی که انگار میان او و دوزخ به اندازۀ یک گز فاصله مانده باشد، اما تقدیر و آنچه برایش مقدر شده بر او غالب می‌شود و عمل اهل بهشت را انجام می‌دهد و وارد بهشت می‌شود.